

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส RE-CICAL-๐๒

ว่าด้วยการตรวจประเมิน

หน้า ๑/๑๘

แก้ไขครั้งที่ ๓

วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

ผู้จัดทำ

(นางสาวปริญญ์ จันทรัตน์)

หัวหน้าฝ่ายพัฒนาระบบ

๙ / ๑๐ / ๖๖

ผู้ตรวจสอบ

พ.อ.ท.

(อภิชาติ สุทธิหาระ)

ผู้อำนวยการศูนย์ตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน

สินค้าเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

๙ / ๑๐ / ๖๖

ผู้อนุมัติ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประธานคณะกรรมการกำหนดนโยบายคุณภาพด้านพืช

๑๖ / ๑๐ / ๖๖

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข		รหัส	RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน		หน้า	๒/๑๗
			แก้ไขครั้งที่	๓
			วันที่เริ่มใช้	๑๗/๑๐/๖๖

๑. ขอบข่าย

เอกสารนี้กำหนดขั้นตอนการตรวจประเมินที่จะดำเนินการโดย ศรม. เอกสารได้กำหนดถึงขั้นตอนโดยย่อ ในกระบวนการรับรองด้านพืช ประกอบกับ รายละเอียดของขั้นตอนต่างๆ ของการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง การตรวจติดตามผล การตรวจประเมินต่ออายุการรับรอง และการตรวจประเมินกรณีการรับรองแบบกลุ่ม

๒. คำนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในข้อกำหนดนี้ มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ การรับรอง หมายถึง การให้การรับรองแหล่งผลิต GAP พืช ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.) หรือมาตรฐานอื่นๆ ที่เทียบเท่า
- ๒.๒ GAP พืช (Good Agricultural Practice) หมายถึง แนวทางการปฏิบัติในระดับฟาร์ม เพื่อให้ได้สินค้าปลอดภัย ปลอดภัยพืชและมีคุณภาพ เน้นวิธีการควบคุมและป้องกันการเกิดปัญหาในกระบวนการผลิต
- ๒.๓ การผลิตข้าวประเภทเดียวกัน หมายถึง การผลิตข้าวเจ้าประเภทต่างๆ เช่น ข้าวทั่วไป ข้าวหอม (ยกเว้น ข้าวหอมมะลิไทย) หรือ การผลิตข้าวเหนียว เช่น ข้าวเหนียวหอม หรือ การผลิตข้าวหอมมะลิไทย เช่น ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ข้าว กข ๑๕
- ๒.๔ ผู้ยื่นคำขอ หมายถึง เกษตรกร นิติบุคคล กลุ่มเกษตรกร หรือองค์กรพัฒนาอิสระที่ประสงค์จะขอรับการรับรอง
- ๒.๕ ผู้ได้รับการรับรอง หมายถึง ผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจประเมิน และได้รับการรับรอง จาก ศรม.
- ๒.๖ คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการกำหนดนโยบายคุณภาพด้านพืชซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ๒.๗ คณะทำงาน หมายถึง คณะทำงานตัดสินใจให้การรับรองที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการกำหนดนโยบายคุณภาพด้านพืช เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ๒.๘ ผู้ตรวจประเมิน (Auditor) หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่ ศรม. กำหนด และได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจประเมิน
- ๒.๙ คณะผู้ตรวจประเมิน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมินฝึกหัด (ถ้ามี) และผู้เชี่ยวชาญ (ถ้ามี) หรือ บุคคลเดียวที่ทำหน้าที่ตรวจประเมินโดยบุคคลดังกล่าวต้องมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน
- ๒.๑๐ หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่ ศรม. กำหนด และได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำการตรวจประเมิน
- ๒.๑๑ การตรวจประเมิน (Audit) หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ เป็นอิสระและจัดทำเป็นเอกสาร เพื่อให้ได้หลักฐานการตรวจประเมินและเพื่อประเมินว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตรวจประเมิน
- ๒.๑๒ ข้อบกพร่อง (Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐาน GAP

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข		รหัส	RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน		หน้า	๓/๑๗
			แก้ไขครั้งที่	๓
			วันที่เริ่มใช้	๑๗/๑๐/๖๖

- ๒.๑๓ การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (Initial audit) หมายถึง การตรวจโดยละเอียดตามข้อกำหนดมาตรฐาน GAP เพื่อตรวจประเมินดูความสอดคล้องตามข้อกำหนด ซึ่งจะดำเนินการตรวจเมื่อยื่นขอประเมินเป็นครั้งแรก
- ๒.๑๔ การตรวจติดตามผล (Surveillance) หมายถึง การตรวจประเมินเพื่อติดตามการรักษาระบบที่ดำเนินการในช่วงก่อนครบรอบการตรวจประเมินใหม่ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบยังคงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๒.๑๕ การตรวจต่ออายุการรับรอง (Re-assessment) หมายถึง การตรวจประเมินภายหลังการรับรองที่ดำเนินการเมื่อครบรอบอายุการรับรอง เพื่อทบทวนทั้งระบบอีกครั้งว่าเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรมีการนำระบบการผลิตตามมาตรฐาน GAP ไปดำเนินการ และยังมีประสิทธิภาพอยู่
- ๒.๑๖ การตรวจกรณีพิเศษ (Special Audit) หมายถึง การตรวจในกรณีเฉพาะตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง ซึ่งอาจดำเนินการตรวจประเมินทั้งระบบ หรือตรวจประเมินบางส่วนจากระบบก็ได้
- ๒.๑๗ การตรวจประเมินประเมินระยะไกล (Remote Assessment) หมายถึง การตรวจประเมินสถานที่ปฏิบัติงาน หรือการตรวจประเมินเสมือนจริง (Virtual Site) โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่น การตรวจประเมิน ผ่านแอปพลิเคชัน การบันทึกวิดีโอ การบันทึกเสียง
- ๒.๑๘ เกษตรกร (Grower/Farmer) หมายถึง ผู้ที่ได้รับสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เช่น หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔ - ๐๑) แบบหนังสือรับมอบที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๒๘) หรือเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ชั่วคราว
- ๒.๑๙ กลุ่มเกษตรกร (Grower/Farmer Group) หมายถึง กลุ่มของเกษตรกรที่มีสมาชิกผู้ผลิต และรวมกลุ่มกันตั้งแต่ ๕ รายขึ้นไป เพื่อทำการผลิตพืชชนิดเดียวกัน และรวมกลุ่มเพื่อทำการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP
- ๒.๒๐ นิติบุคคล (Juristic person) หมายถึง วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ สถาบันเกษตรกรหรือมูลนิธิที่รับผิดชอบกลุ่มเกษตรกร ในการรับซื้อ จัดจำหน่าย หรือส่งออกผลผลิตทางการเกษตรจากกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกร และได้ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๒๑ การรับรองแบบกลุ่ม (Group Certification) หมายถึง การรับรองกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมเดียวกัน และอยู่ในขอบข่ายที่ขอรับการรับรอง โดยเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หรือกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับภาครัฐ ซึ่งต้องมีสมาชิกในกลุ่มที่ขอรับรองระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP ตั้งแต่ ๕ รายขึ้นไป โดยกลุ่มเกษตรกร นิติบุคคล ต้องมีสมาชิกที่ปลูกพืชชนิดเดียวกัน หรือปลูกข้าวประเภทเดียวกัน และพื้นที่การผลิตใกล้เคียงกัน กรณีขอการรับรองตามมาตรฐาน GAP ข้าวแบบกลุ่ม
- ๒.๒๒ ใบรับรอง หมายถึง ใบรับรองระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๔/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

๓. ขั้นตอนการตรวจประเมิน

๓.๑ ทัวไป

- ๓.๑.๑ การตรวจประเมินจะดำเนินการสำหรับ ผู้ขอรับการรับรองที่อยู่ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน
- ๓.๑.๒ ระยะเวลาในการตรวจประเมินขึ้นอยู่กับ ขนาดพื้นที่ที่ปลูก จำนวนชนิดพืชที่ปลูก ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจประเมินหลังพระอาทิตย์ตกได้ ให้ดำเนินการตรวจประเมิน ผลการปฏิบัติงานจากแบบบันทึกของผู้ขอรับการรับรองในระหว่างการตรวจประเมินในเวลาปกติ
- ๓.๑.๓ ขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้
 - (๑) การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน
 - (๒) การเตรียมการตรวจประเมิน
 - (๓) การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

๓.๒ การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน

- ๓.๒.๑ ศรม. จะแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน เพื่อตรวจประเมินตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
- ๓.๒.๒ การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมินที่จะดำเนินการตรวจประเมินในแต่ละครั้ง จะดำเนินการอย่างเป็นทางการ โดยประกอบด้วย หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน และ/หรือผู้ตรวจประเมิน และ/หรือผู้ตรวจประเมินฝึกหัด และ/หรือผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้สังเกตการณ์ จำนวนตามความเหมาะสม ซึ่งต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ทั้งนี้ ศรม. จะใช้ผู้ตรวจประเมินที่เป็นเจ้าหน้าที่ของ ศรม.หรือผู้ตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอกที่ได้รับกรมอบหมายจาก ศรม.
- ๓.๒.๓ การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมินต้องยึดหลัก ดังนี้
 - ๓.๒.๓.๑ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในเอกสารหลักเกณฑ์และเงื่อนไขว่าด้วยคุณสมบัติและประสบการณ์สำหรับผู้ตรวจประเมิน และผู้เชี่ยวชาญ
 - ๓.๒.๓.๒ มีความคุ้นเคยกับหลักเกณฑ์การรับรอง และขั้นตอนการตรวจประเมิน
 - ๓.๒.๓.๓ มีความรู้เข้าใจในวิธีการตรวจประเมินที่เกี่ยวข้อง และเอกสารการตรวจประเมิน
 - ๓.๒.๓.๔ มีความรู้ความสามารถทางเทคนิคในกิจกรรมที่ขอรับการรับรองตามทะเบียนรายชื่อผู้ตรวจประเมิน
 - ๓.๒.๓.๕ มีความสามารถในการสื่อสาร
 - ๓.๒.๓.๖ ปราศจากผลประโยชน์ที่อาจทำให้สมาชิกในกลุ่มผู้ตรวจประเมิน ปฏิบัติตนอย่างไม่เป็นกลาง ไม่น่าเชื่อถือ หรืออย่างไม่เสมอภาค รวมทั้ง
 - (๑) ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เคยให้คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรภายใน (In-house Training) หรือทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ยื่นคำขอภายในระยะเวลา ๒ ปีที่ผ่านมา ซึ่งอาจมีผลต่อกระบวนการตรวจประเมินและการตัดสินใจให้การรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๕/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

(๒) ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เป็นผู้ถือหุ้นในหน่วยงานของผู้ยื่นคำขอ

(๓) ผู้ตรวจประเมินต้องไม่มีแรงกดดันทางการค้า และ/หรือการเงินใดๆ

๓.๒.๔ ก่อนทำการตรวจประเมิน หากยังไม่ได้มีการลงนามในสัญญาว่าด้วยการรักษาความลับและหนังสือแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสียไว้ก่อน ให้คณะผู้ตรวจประเมินทั้งหมดลงนามในสัญญาว่าด้วยการรักษาความลับและหนังสือแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย

๓.๓ การเตรียมการตรวจประเมิน

คณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการศึกษาข้อมูลของผู้ยื่นคำขอ และจัดทำกำหนดการตรวจประเมิน รวมทั้งจัดเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจประเมิน จากนั้นแจ้งกำหนดการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบและให้ความเห็นชอบก่อนการตรวจประเมิน ทั้งในวันที่ดำเนินการตรวจ รายชื่อคณะผู้ตรวจประเมิน รายชื่อหน่วยงานจ้างเหมาช่วง เช่น หน่วยทดสอบ (ถ้ามี) กรณีผู้ยื่นคำขอมีความเห็นคัดค้านหรือไม่คัดค้าน รายชื่อคณะผู้ตรวจประเมินให้ดำเนินการลงบันทึกไว้ในแบบฟอร์มกำหนดการตรวจประเมิน

๓.๔ การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะตรวจประเมินการปฏิบัติว่ามีความสอดคล้องกับระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP โดยขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ การประชุมเปิดการตรวจประเมิน (Opening meeting)

ประชุมเปิดการตรวจประเมินร่วมกับเกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ วัตถุประสงค์ของการประชุมเปิดการตรวจประเมิน คือ

- เป็นการแนะนำคณะผู้ตรวจประเมิน
- เพื่อเป็นการทบทวนขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน
- เพื่อชี้แจงรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการตรวจประเมิน
- เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างผู้ตรวจประเมินและผู้รับการตรวจประเมิน
- เพื่อเป็นการยืนยันความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคณะผู้ตรวจประเมิน และความเป็นปัจจุบันของเอกสารที่ได้รับ
- เพื่อยืนยันวันและเวลาในการปิดประชุมการตรวจประเมิน (Closing meeting)
- เพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขข้อข้องใจ จุดที่ยังไม่ชัดเจนในกำหนดการตรวจประเมิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๔.๒ การตรวจประเมิน

การตรวจประเมินประกอบด้วยการสัมภาษณ์ การตรวจประเมินเอกสารและบันทึกการตรวจพินิจ/การสังเกตกิจกรรม และสถานะของพื้นที่ที่ตรวจประเมิน ให้บันทึกสิ่งที่อาจเป็นเหตุนำไปสู่ความไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะต้องยืนยันจากแหล่งข้อมูลอิสระอื่นๆ เช่น การสังเกต

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข		รหัส	RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน		หน้า	๖/๑๗
			แก้ไขครั้งที่	๓
			วันที่เริ่มใช้	๑๗/๑๐/๖๖

การวัด และการบันทึก โดยคณะผู้ตรวจประเมินอาจดำเนินการสุ่มตัวอย่างผลผลิต และปัจจัยการผลิตที่สงสัย เพื่อทดสอบคุณสมบัติบางประการ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการตรวจประเมิน กรณีที่สงสัย จากนั้นกำหนดหมายเลขตัวอย่าง และชั่งตัวอย่าง และเขียนบันทึกการเก็บตัวอย่าง ดิน น้ำ และพืช ส่งวิเคราะห์ไปยังหน่วยทดสอบที่เกี่ยวข้อง

ในระหว่างการตรวจประเมิน หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินอาจเปลี่ยนแปลงกำหนด การตรวจประเมินได้ตามความเหมาะสมโดยความเห็นชอบของผู้รับการตรวจประเมิน เพื่อให้การตรวจประเมิน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

ทั้งนี้ ในระหว่างการตรวจประเมินให้ยึดแนวทางในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- กรณีที่ไม่สามารถตรวจได้ครบทุกหัวข้อในการตรวจครั้งแรก ให้ดำเนินการนัดหมาย การตรวจประเมินในครั้งต่อไป
- ทั้งนี้ การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะทำการตรวจประเมินแต่ละราย ไม่เกิน ๓ ครั้ง หากการตรวจประเมินไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ภายใน ๓ ครั้ง ให้แจ้งผลการตรวจประเมิน ให้ผู้รับการตรวจประเมินทราบ จากนั้นสรุปผลเสนอคณะทำงาน เพื่อยกเลิกคำขอต่อไป และหากประสงค์ จะขอรับการรับรองต่อไปให้เกษตรกรยื่นคำขอใหม่เมื่อมีความพร้อม
- การตรวจประเมินเพื่อการรับรองทั้ง ๓ ครั้ง ต้องอยู่ภายในรอบการผลิตเดียวกัน หรือหากพบข้อบกพร่องในการตรวจประเมินจะต้องแก้ไขข้อบกพร่องในการตรวจประเมินครั้งต่อไป ซึ่งต้องไม่ เกินรอบการผลิตใหม่ กรณีที่เกษตรกรแก้ไขข้อบกพร่องไม่แล้วเสร็จภายในรอบการผลิตนี้ ให้คณะผู้ตรวจ ประเมินดำเนินการตรวจประเมินใหม่ทั้งระบบ โดยไม่ต้องยื่นคำขอใหม่ หรือไม่เกิน ๔ เดือนนับจาก วันที่ตรวจประเมินครั้งแรก

๓.๔.๓ การบันทึกสิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน

สิ่งที่พบจากการตรวจประเมินทั้งหมด ต้องบันทึกไว้ในแบบบันทึกการตรวจประเมินการ จัดการระบบการผลิต และหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจประเมิน คณะผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมิน ต้อง สรุปผลการตรวจประเมินว่าสิ่งที่ตรวจพบรายการใดถือเป็นข้อบกพร่อง จากนั้นเขียนรายงานแบบบันทึก ข้อบกพร่องแปลง (ถ้ามี) และแบบสรุปการตรวจประเมินแปลง โดยต้องมีหลักฐานสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม และให้อ้างอิงข้อกำหนดในมาตรฐานให้ชัดเจน

๓.๔.๔ การประชุมปิดการตรวจประเมิน (Closing meeting)

หลังจากการตรวจประเมินแล้วเสร็จ คณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการประชุมปิด การตรวจประเมิน เพื่อรายงานผลการตรวจประเมินและสิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจประเมินหรือข้อบกพร่อง ที่พบจากการตรวจประเมิน (ถ้ามี) ต่อเกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า	๗/๑๗
		แก้ไขครั้งที่	๓
		วันที่เริ่มใช้	๑๗/๑๐/๖๖

เพื่อทำความเข้าใจผลของการตรวจประเมินให้ถูกต้องตรงกัน และให้ลงชื่อรับทราบสิ่งที่ตรวจพบหรือข้อบกพร่อง (ถ้ามี) และให้สำเนาแบบบันทึกข้อบกพร่องแปลง (ถ้ามี) ไว้ ๑ ชุด ทั้งนี้ ขั้นตอนการปิดประชุม (closing meeting) ประกอบด้วย

- การกล่าวขอบคุณ
- การยืนยันวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน
- การยืนยันขอบข่ายที่ขอการรับรอง
- สรุปผลการตรวจประเมิน
- สิ่งที่ได้รับจากการตรวจประเมินต้องดำเนินการต่อ
- การดำเนินการหลังการตรวจประเมิน
- ตอบข้อซักถาม

กรณีมีข้อบกพร่องให้แจ้งเกษตรกรรับทราบและให้เกษตรกรเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ พร้อมนัดหมายช่วงเวลาในการตรวจประเมินครั้งต่อไป

๓.๔.๕ การเขียนรายงานการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

หลังจากตรวจประเมินแล้วเสร็จ หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินจะจัดทำบันทึกการตรวจประเมินระบบการจัดการระบบการผลิต และแบบบันทึกข้อบกพร่องแปลง รวมทั้งบันทึกการเก็บตัวอย่างดิน น้ำ และพืช ส่งวิเคราะห์ (ถ้ามี) และมอบสำเนาให้กับผู้ยื่นคำขอ

เมื่อการตรวจประเมินครบทุกหัวข้อ ผู้ตรวจประเมินจัดทำแบบสรุปการตรวจประเมินแปลงกรณี พบว่าต้องแก้ไขข้อมูลในสาระสำคัญของระบบการผลิตพืช ให้หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขและแจ้งเกษตรกรรับทราบการเปลี่ยนแปลงผลการตรวจประเมินดังกล่าว

๓.๔.๖ การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

กรณีดำเนินการตรวจประเมินครบทุกข้อกำหนดและไม่พบข้อบกพร่องใดๆ หรือพบเฉพาะข้อสังเกต คณะผู้ตรวจประเมินสามารถสรุปรายงานเสนอ คณะทำงานเพื่อพิจารณาให้การรับรองได้

กรณีที่พบข้อบกพร่อง ผู้ตรวจประเมินต้องนัดหมายช่วงเวลาในการตรวจติดตามการแก้ไข ซึ่งต้องไม่เกินรอบการผลิตใหม่ หรือไม่เกิน ๔ เดือน นับจากวันที่ตรวจประเมินครั้งแรก โดยให้สรุปผลเสนอคณะทำงาน เพื่อพิจารณาและดำเนินการวางแผนตรวจประเมินในรอบการผลิตถัดไป ทั้งนี้ หากใช้เวลาการแก้ไขเกินรอบผลิตใหม่ หรือเกิน ๔ เดือน เกษตรกรต้องยื่นคำขอการรับรองใหม่

เมื่อเกษตรกรมีการแก้ไขข้อบกพร่องอย่างมีประสิทธิภาพ คณะผู้ตรวจประเมินสามารถสรุปผลเสนอคณะทำงาน เพื่อพิจารณาอนุมัติให้การรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข		รหัส	RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน		หน้า	๘/๑๗
			แก้ไขครั้งที่	๓
			วันที่เริ่มใช้	๑๗/๑๐/๖๖

กรณีพบข้อบกพร่องที่เกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายตามที่เกี่ยวข้องกับการใช้วัตถุอันตราย ชนิดที่ ๔ ให้สรุปผลแจ้งผู้รับการตรวจประเมิน และเสนอคณะทำงาน เพื่อพิจารณาไม่อนุมัติให้เข้าสู่ ระยะปรับเปลี่ยน และดำเนินการวางแผนตรวจประเมินในรอบการผลิตถัดไป โดยต้องยื่นคำขอการรับรองใหม่

๔. การตรวจติดตามผล (Surveillance)

๔.๑ หลังจากผู้ยื่นคำขอผ่านการตรวจประเมินและได้รับการรับรองแล้ว ศรม. จะตรวจติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ โดยจะจัดทำแผนการตรวจประเมินเพื่อติดตามผล แผนการตรวจประเมินดังกล่าวอย่างน้อย ต้องให้มีการตรวจประเมินความเป็นไปตามระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP ทุกข้อได้ครบถ้วน ก่อนครบรอบการตรวจประเมินใหม่

๔.๒ ผู้ได้รับการรับรองต้องรักษาและปฏิบัติตามระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถปฏิบัติได้ อาจมีผลให้ต้องลดขอบข่ายพักใช้ หรือเพิกถอนการรับรอง

๔.๓ การตรวจติดตามผล จะทำอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง นับจากวันที่ตรวจประเมินครั้งล่าสุด โดยให้มีการตรวจติดตามผลในบางข้อกำหนดที่สำคัญของมาตรฐาน รวมทั้งอาจตรวจติดตามประสิทธิผลของการแก้ไขข้อบกพร่อง หรือข้อสังเกตที่พบจากการตรวจครั้งก่อน ทั้งนี้ แผนการตรวจประเมินอาจปรับให้มีการตรวจประเมินในกรณีพิเศษ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีข้อสงสัยว่าการปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดมาตรฐาน GAP
- (๒) มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญที่มีผลต่อกิจกรรม
- (๓) เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนหรือข้อมูลแล้วเห็นว่าผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรองของ ศรม.
- (๔) เมื่อได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศคู่ค้า หรือหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อผู้บริโภคของพืชชนิดนั้นๆ
- (๕) กรณีมีมติจากคณะทำงาน ให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม

๔.๔ การตรวจที่กำหนดแผนไว้นี้ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการตรวจประเมินตามข้อ ๓ โดยอนุโลม

- กรณีที่พบข้อบกพร่อง ให้ผู้ได้รับการรับรองเสนอแนวทางการแก้ไขและกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ ทั้งนี้ ข้อบกพร่องจะต้องได้รับการแก้ไขภายใน ๔ เดือนนับจากวันที่แจ้ง หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือผลการแก้ไขไม่มีประสิทธิภาพอาจนำเสนอ คณะทำงาน เพื่อพิจารณาลดขอบข่าย พักใช้ หรือเพิกถอนการรับรองแล้วแต่กรณี
- กรณีผลการวิเคราะห์พบการใช้วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ หรือกรณีผลการวิเคราะห์พบสารพิษตกค้าง เกินค่าตามที่ ศรม. กำหนด ให้เสนอคณะทำงาน เพื่อพิจารณาพักใช้การรับรอง จากนั้นแจ้ง เกษตรกรจัดส่งแนวทางการแก้ไข กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ และนัดหมายเพื่อตรวจติดตาม การแก้ไข โดยหากพบว่าการแก้ไขไม่มีประสิทธิภาพ อาจดำเนินการเสนอคณะทำงาน เพื่อพิจารณา เพิกถอนการรับรอง ต่อไป

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๙/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

- กรณีผลการตรวจวัดคุณภาพผลผลิต เช่น ปริมาณน้ำตาล แบ่ง ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้ตรวจประเมินจะต้องรายงานข้อบกพร่องให้เกษตรกรทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข จากนั้นเกษตรกรจัดส่งแนวทางการแก้ไข กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ และนัดหมายเพื่อตรวจติดตามการแก้ไข โดยหากพบว่า การแก้ไขไม่มีประสิทธิภาพ ให้แจ้งเกษตรกรทราบว่าจะต้องเสนอพักใช้การรับรอง จากนั้นหัวหน้าผู้ตรวจประเมินเสนอคณะทำงานตัดสินใจให้การรับรอง เพื่อพิจารณาพักใช้การรับรอง ต่อไป

๕. การตรวจต่ออายุการรับรอง (Re-assessment)

- ๕.๑ เมื่อผู้ได้รับการรับรองได้รับการรับรองครบ ๓ ปี ศรม.จะตรวจประเมินระบบทั้งหมด เพื่อออกใบรับรอง ฉบับใหม่ โดยจะแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองทราบล่วงหน้าก่อนใบรับรองหมดอายุ ๔ เดือน และผู้ได้รับการรับรองต้องยื่นคำขอต่ออายุการรับรอง ก่อนใบรับรองหมดอายุอย่างน้อย ๓ เดือน
- ๕.๒ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน ศรม. จะแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองทราบโดยผู้ได้รับการรับรองแจ้งความประสงค์ขอรับการรับรองตามมาตรฐานฉบับใหม่ ศรม. จะต้องมีการศึกษาเอกสารของเกษตรกร และตรวจประเมินในข้อกำหนดในส่วนที่แตกต่างจากมาตรฐานฉบับเดิมที่ให้การรับรอง
- ๕.๓ ทั้งนี้กระบวนการตรวจประเมินให้อ้างอิงตามข้อ ๓ โดยอนุโลม และในระหว่างการตรวจประเมินให้ยึดแนวทางในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้
 - กรณีที่ไม่สามารถตรวจประเมินได้ครบทุกหัวข้อในการตรวจครั้งแรก ให้ดำเนินการนัดหมายการตรวจประเมินในครั้งต่อไป
 - การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองจะทำการตรวจประเมินแต่ละรายไม่เกิน ๒ ครั้ง และดำเนินการตรวจประเมินก่อนใบรับรองหมดอายุ หากการตรวจประเมินไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ภายใน ๒ ครั้ง และเป็นปัญหาที่เกิดจากเกษตรกร ศรม.จะพิจารณายกเลิกคำขอ
 - การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองทั้ง ๒ ครั้งต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ เดือน ถ้าไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว และใบรับรองหมดอายุก่อนการตรวจประเมินแล้วเสร็จ
 - หากเป็นปัญหาที่เกิดจากเกษตรกร ศรม. จะพิจารณาวันที่ต่ออายุการรับรอง ไม่ต่อจากใบรับรองฉบับเดิม
 - หากเป็นปัญหาเกิดจากคณะผู้ตรวจประเมินให้ดำเนินการตรวจประเมินให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และพิจารณาวันที่ต่ออายุการรับรองต่อจากใบรับรองฉบับเดิม

๖. การรับรองแบบกลุ่ม (Group Certification)

- ๖.๑ ศรม. สามารถให้การรับรองระบบการผลิตพืช ตามระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP กลุ่มเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หรือกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับภาครัฐต้องมีสมาชิกในกลุ่มที่ขอรับรอง ตั้งแต่ ๕ รายขึ้นไป โดยกลุ่มเกษตรกร นิติบุคคลต้องมีสมาชิกที่ปลูกพืชชนิดเดียวกัน หรือปลูกข้าวประเภทเดียวกัน และพื้นที่การผลิตใกล้เคียงกัน กรณีขอการรับรองตามมาตรฐาน GAP ข้าวแบบกลุ่ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๑๐/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

- ๖.๒ การรับรองแบบกลุ่ม กลุ่มหรือนิติบุคคลที่รับผิดชอบกลุ่มจะเป็นผู้ที่ได้รับการรับรองและได้รับใบรับรองจาก ศรม. ส่วนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มจะไม่ได้รับใบรับรอง เนื่องจากการรับรองแบบกลุ่มถือว่าเกษตรกรเป็น “ผู้ทำการผลิต” (Suppliers) ให้กับกลุ่ม
- ๖.๓ ของการผลิต ต้องอยู่ในขอบข่ายที่ศรม.เปิดให้การรับรอง โดยผู้นำกลุ่มต้องมั่นใจว่า ในแต่ละกลุ่มย่อยของเกษตรกร/ผู้ผลิตในกลุ่ม ต้องมีรูปแบบการผลิตและการบริหารจัดการเหมือนกัน
- ๖.๔ แปลงที่ได้รับการรับรองแล้วในพืชหนึ่งไม่สามารถขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบรายบุคคลซ้ำกันได้ รวมทั้งไม่สามารถยื่นขอการรับรองทั้งสองประเภทพร้อมกันในพืชชนิดเดียว และแปลงเดียวกัน ในกรณีที่เกษตรกรหรือนิติบุคคลมีใบรับรองเดิมอยู่ และต้องการขอการรับรองแบบกลุ่ม ต้องยกเลิกใบรับรองเดิม หลังจากได้รับการรับรองแบบกลุ่มแล้ว
- ๖.๕ ประเภทของกลุ่มที่ขอการรับรอง ได้แก่
- กลุ่มเกษตรกร (Grower Group) เป็นกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรที่มีสมาชิกรวมกลุ่มกันเพื่อทำการผลิตพืช และ/หรือ ทำการตลาดร่วมกัน
 - นิติบุคคล (Juristic person) ซึ่งเป็นบริษัท สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน มูลนิธิ หรือผู้ส่งออกที่รับผิดชอบกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้รับซื้อ จัดจำหน่าย หรือส่งออกผลผลิตทางการเกษตรจากกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกร
- ๖.๖ ผู้นำกลุ่มต้องเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตของเกษตรกรสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐาน โดยกำหนดกลไกในการควบคุมดูแลกิจกรรมการผลิต (ระบบควบคุมภายใน) ของเกษตรกรสมาชิกให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- ๖.๗ ลักษณะของกลุ่มที่สมัครขอรับรอง ต้องเป็นกลุ่มที่มีระบบควบคุมภายใน หมายถึง กลุ่มที่มีการกำหนดและนำระบบควบคุมภายในไปใช้ในกลุ่ม เพื่อเป็นการประกันคุณภาพระบบการผลิตของกลุ่ม และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมดูแลให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง
- ๖.๘ การสุ่มตรวจจะพิจารณาจากปัจจัยเสี่ยงของกลุ่มและหลักเกณฑ์ของการสุ่มตรวจ
- ๖.๙ ในการกำหนดจำนวนแปลงเกษตรกรตัวอย่าง และประเมินความเสี่ยงของกลุ่มให้พิจารณา ดังนี้
- การกำหนดจำนวนแปลงเกษตรกรตัวอย่าง จาก

$$\text{สูตร } Y = \sqrt{N}$$

โดยที่ Y = จำนวนแปลงเกษตรกรตัวอย่าง

N = จำนวนแปลงเกษตรกรที่ขอการรับรอง

โดยมีเกณฑ์การกำหนดจำนวนแปลงเกษตรกรตัวอย่าง ดังนี้

กรณีการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง $= \sqrt{N}$

กรณีการตรวจประเมินติดตาม $= 0.6\sqrt{N}$

กรณีการตรวจประเมินต่ออายุ $= 0.8\sqrt{N}$

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๑๑/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

สำหรับการตรวจประเมินทุกกรณีหากพบว่ามีความเสี่ยงสูง ซึ่งได้ข้อมูลในระหว่างการตรวจเยี่ยม จะเพิ่มจำนวนแปลงเกษตรกรตัวอย่าง ๑.๕ เท่า จากจำนวนเดิมที่คำนวณได้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหัวหน้าผู้ตรวจประเมิน โดยพิจารณาความเสี่ยง แสดงรายละเอียดตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง	ข้อพิจารณา
ความเสี่ยงสูง	- ระบบการควบคุมภายในไม่มีความน่าเชื่อถือ เช่น - ไม่มีแผนการตรวจประเมินภายในกลุ่ม - ไม่มีผลการตรวจประเมินภายในกลุ่มครบทุกแปลง - ผู้ตรวจประเมินภายในไม่มีคุณสมบัติตามที่กลุ่มกำหนดไว้ - ไม่มีกระบวนการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่อง หรือพบข้อบกพร่องซ้ำๆ กันในประเด็นเดิม - ผลการตรวจประเมินภายในกลุ่ม กับผลการตรวจประเมินจริงไม่ตรงกัน - ไม่มีคู่มือระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืชชนิดนั้นให้กับเกษตรกรสมาชิก - ไม่มีระบบการควบคุมเอกสาร และบันทึก - ไม่มีการทบทวนระบบควบคุมภายในโดยผู้นำกลุ่ม - พื้นที่ผลิตที่มีการระบาดของศัตรูพืช โรคพืช ในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา หรือมีความเสี่ยงต่อการตกค้าง และปนเปื้อนสูงของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม - แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตมาจากแหล่งที่มีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการตกค้าง และปนเปื้อนสูงของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม

๖.๑๐ การคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง จะพิจารณาจากผลการตรวจประเมินระบบควบคุมภายในของกลุ่ม ดังนี้

๑. จำนวนร้อยละ ๗๕ ของเกษตรกรตัวอย่าง จะคัดเลือกจากเกษตรกรสมาชิกที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาจากข้อมูล ดังนี้

- ผลการตรวจประเมินระบบควบคุมภายในกลุ่ม หรือผลการตรวจประเมินวิเคราะห์ (ถ้ามี) สำหรับแปลงนั้น พบข้อบกพร่องจำนวนมาก และข้อบกพร่องดังกล่าวยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จ หรือวิธีการแก้ไขไม่มีประสิทธิผล
- แปลงที่มีข้อร้องเรียนในรอบปี
- ผลการตรวจประเมิน หรือผลการตรวจประเมินวิเคราะห์ จากหน่วยงานภายนอกในรอบปี พบข้อบกพร่องจากการตรวจประเมิน
- แปลงใหม่ หรือแปลงที่ยังไม่เคยสุ่มตรวจ หรือเป็นสมาชิกใหม่/สมาชิกที่ยังไม่เคยสุ่มตรวจ

๒. จำนวนร้อยละ ๒๕ ของเกษตรกรตัวอย่าง โดยสุ่มแบบอิสระ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๑๒/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

ศรม. สงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงอัตราการสุ่มตรวจและจำนวนที่สุ่มตามความเหมาะสมทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

- ๖.๑๑ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่ม เช่น จำนวนสมาชิกที่ร่วมกลุ่ม จำนวนแปลง พื้นที่ปลูกพืช หรือชนิดพืชที่ปลูก โดยผู้นำกลุ่มจะต้องจัดส่งเอกสารที่มีการเปลี่ยนแปลง ให้หน่วยงานภายใต้สังกัด ศรม. ทราบ เพื่อพิจารณาการตรวจประเมินเพิ่มเติม เป็นกรณีไป
- ๖.๑๒ กรณีกลุ่มพบเกษตรกร/ผู้ผลิตที่ไม่ดำเนินการตามมาตรฐาน หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการรับรอง ที่ ศรม. กำหนด ผู้นำกลุ่มจะต้องแจ้งรายละเอียดดังกล่าว พร้อมแนวทาง ในการแก้ไข ให้ ศรม. ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร
- ๖.๑๓ ในระหว่างขั้นตอนการดำเนินการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรอง ผู้ขอรับการรับรอง ไม่สามารถขอละเว้น/ยกเลิกการรับรองสำหรับสมาชิกในรายที่พบข้อบกพร่องได้ ในกรณี ที่สมาชิกในรายที่พบข้อบกพร่อง หรือรายอื่นๆ ไม่ประสงค์ที่จะร่วมกลุ่มต่อ ศรม. จะดำเนินการ สุ่มตัวอย่าง และตรวจประเมินใหม่ทั้งหมด โดยกลุ่มต้องยื่นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสมาชิก ในกลุ่ม ตามข้อ ๕.๑๑ โดยไม่ต้องยื่นคำขอใหม่
- ๖.๑๔ ระบบควบคุมภายในของกลุ่ม จะต้องประกอบด้วยมาตรการควบคุม ดังต่อไปนี้

• **การบริหารและการจัดการองค์กร**

- ๑) โครงสร้างของกลุ่ม ต้องมีการจัดทำโครงสร้างของกลุ่ม เพื่อแสดงให้เห็นภาพรวมของส่วนต่างๆ ของตำแหน่งภายใต้ผังโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งจะต้องประกอบด้วยตำแหน่ง ดังนี้
 - ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภายใน ผู้ตรวจประเมินติดตาม คุณภาพภายใน คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม
- ๒) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งต่างๆ ภายใต้ผังโครงสร้าง
 - ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภายใน มีหน้าที่ดูแล รับผิดชอบการประสานงานระบบควบคุมภายใน จัดให้มีการตรวจติดตามคุณภาพภายใน และเป็นตัวแทนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานรับรอง
 - ผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบระบบการควบคุมภายใน ของกลุ่ม และตรวจสอบแปลงของสมาชิก แจ้งผลการตรวจสอบแปลงต่อสมาชิก ติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ
 - คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรอง มีหน้าที่รับรองแปลงของเกษตรกรจากผล การตรวจประเมิน ลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกลุ่ม และต้องไม่มี ผลประโยชน์ทับซ้อนกับสมาชิกรายที่ตัดสินผล

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๑๓/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

๓) มีการทบทวนระบบระบบควบคุมภายในโดยผู้นำกลุ่ม อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยพิจารณาในเรื่องผลการตรวจติดตามคุณภาพภายใน และกระบวนการรับรองภายใน ปัญหาอุปสรรคข้อบกพร่องที่พบในการจัดทำระบบควบคุมภายในหรือในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับขั้นตอนการทำงานของกลุ่ม และมาตรฐาน GAP

• **สัญญา/ใบสมัคร/คำรับรอง และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม**

- ๑) การทำสัญญา/ใบสมัคร/คำรับรองการเข้าร่วมกลุ่มระหว่างเกษตรกรกับกลุ่ม โดยเอกสารดังกล่าวต้องรายละเอียด ดังนี้ ชื่อเกษตรกร ที่อยู่ เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขบัตรประจำตัวที่ภาครัฐออกให้ ที่อยู่สมาชิก ที่ตั้งแปลงที่ขอรับรอง ขนาดพื้นที่ผลิตของสมาชิก พืชที่ขอการรับรอง รวมทั้งต้องระบุถึงการที่เกษตรกร/ผู้ผลิตยินดีที่จะปฏิบัติตามระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กลุ่มและ ศรม. กำหนดขึ้น
- ๒) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม ต้องประกอบด้วย
 - (๑) คุณสมบัติของสมาชิก
 - (๒) หน้าที่ของสมาชิก ซึ่งรวมถึงสมาชิกในกลุ่มต้องยินยอมให้ผู้ตรวจประเมินภายในของกลุ่ม และคณะผู้ตรวจประเมินของ ศรม. เข้าตรวจพื้นที่การผลิตในครอบครอง
 - (๓) การควบคุมการผลิตของสมาชิก
 - (๔) บทกำหนดโทษของสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม
- ๓) ในกรณีที่กลุ่มมีการจ้างองค์กรหรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มให้ทำระบบควบคุมภายใน ให้จะต้องมีสัญญาระหว่างองค์กรหรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มดังกล่าวกับทางกลุ่มด้วย

• **การฝึกอบรม**

- ๑) สมาชิกต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน GAP ระบบควบคุมภายใน และต้องมีหลักฐานการเข้ารับการฝึกอบรมของเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ตำแหน่งต่างๆ ของกลุ่ม
- ๒) สมาชิกต้องได้รับคู่มือเกี่ยวกับระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมิน ของ ศรม. และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม โดยกลุ่มอาจจะจัดทำมาตรฐานฉบับย่อให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ให้สมาชิกรับทราบ

• **การควบคุมเอกสาร และบันทึก**

- ๑) แนวทางการควบคุมเอกสารของกลุ่ม ได้แก่
 - (๑) การตรวจสอบและอนุมัติเอกสารโดยผู้มีอำนาจของกลุ่มลงนาม ก่อนเผยแพร่เอกสารทั้งหมดที่ควบคุมจะต้องระบุฉบับที่ และวันที่บังคับใช้ของเอกสาร
 - (๒) เอกสารที่ล้าสมัยหรือถูกยกเลิกการใช้จะต้องนำออกจากพื้นที่ใช้งาน หรือหากต้องการเก็บไว้อ้างอิงต้องระบุที่เอกสารว่าเป็นเอกสารยกเลิก

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า	๑๔/๑๗
		แก้ไขครั้งที่	๓
		วันที่เริ่มใช้	๑๗/๑๐/๖๖

๒) แนวทางการควบคุมบันทึกของกลุ่ม ได้แก่

- (๑) การจัดเก็บบันทึกเป็นหมวดหมู่แยกเป็นฤดูกาลผลิตแต่ละฤดูกาลเพื่อสะดวกต่อการตรวจประเมินและการนำมาใช้ โดยต้องเก็บรักษาทันทีที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการควบคุมคุณภาพของกลุ่มไว้เป็นอย่างดีอย่างน้อยหนึ่งรอบของการรับรองเพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้
- (๒) มีบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่ม ต้องประกอบด้วย รายชื่อสมาชิก เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขบัตรประจำตัวที่ภาครัฐออกให้ ที่อยู่สมาชิก ที่ตั้งแปลงที่ขอรับรอง ขนาดพื้นที่ผลิตของสมาชิก พืชที่ขอการรับรอง แผนผังแปลง แผนที่เส้นทางไปแปลง แผนการผลิตของกลุ่ม ประมาณการผลผลิตของสมาชิก รายการปัจจัยการผลิต (เช่น พันธุ์พืช ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น) ของกลุ่ม ที่อนุญาตให้ใช้ หรือห้ามใช้
- (๓) บัญชีรายชื่อเกษตรกรสมาชิก ประกอบด้วย รายชื่อสมาชิก เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขบัตรประจำตัวที่ภาครัฐออกให้ ที่ตั้งแปลงที่ขอรับรอง ขนาดพื้นที่ผลิตของสมาชิก พืชที่ขอการรับรอง ชื่อผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน วันที่ตรวจประเมิน ผลการตรวจประเมิน สถานะ การรับรอง สถานะการถูกลบโทษ

• การจัดการกับข้อร้องเรียน

- ๑) แนวทางการรับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับระบบการผลิตพืชของสมาชิกในกลุ่ม
- ๒) การสืบสวนหาสาเหตุ
- ๓) การกำหนดแนวทางการแก้ไข
- ๔) การติดตามผลการแก้ไข
- ๕) การตอบกลับไปยังผู้ร้องเรียน

• มีคู่มือการตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit) หรือเอกสารที่ระบุถึงกระบวนการตรวจประเมินติดตามภายใน

- ๑) ความถี่ของการตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยการตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายในต้องดำเนินการครอบคลุมถึงการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในสำนักงานส่วนกลางของกลุ่ม และครอบคลุมทุกแปลงของสมาชิกทุกรายที่ขอรับรอง
- ๒) มีการจัดทำรายการตรวจประเมินการควบคุมภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit Checklist for Internal Control System) และรายการตรวจประเมินระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP ของสมาชิก (Internal Quality Audit Checklist for Member) และทำการบันทึกผลการตรวจประเมินเป็นหลักฐาน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๑๕/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

- ๓) มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม โดยอาจเป็นบุคลากรจากองค์กรที่กลุ่มจ้างมาทำระบบควบคุมภายใน หรืออาจเป็นเจ้าของพื้นที่ส่งเสริมในกลุ่ม หรือเกษตรกรสมาชิกในกลุ่มก็ได้ แต่ทั้งนี้ ผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายในจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และเทคนิคเกี่ยวกับการตรวจประเมิน รวมทั้ง ไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ที่ไปตรวจ
- ๔) วิธีการตรวจประเมินติดตามภายใน ต้องตรวจสอบได้ว่าสมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติตามระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP ที่ขอรับการรับรองและหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดขึ้น
- ๕) การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบอย่างเป็นระบบ หากผลการตรวจประเมินพบข้อบกพร่องที่สำนักงานส่วนกลาง หรือเกษตรกรรายใดรายหนึ่ง ประธานกลุ่มต้องสอบสวนปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุมเกษตรกรรายอื่นที่มีผลกระทบด้วย
- ๖) กระบวนการรับรองภายใน
- คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรอง จะเป็นผู้พิจารณารายงานผลการตรวจแปลงของผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน และทำการตัดสินใจว่าจะให้การรับรองสมาชิกหรือไม่
 - ต้องมีการบันทึกผลการตัดสินใจเป็นหลักฐาน
- ๖.๑๕ ขั้นตอนการตรวจประเมินแบบกลุ่ม ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ
- (๑) การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน
 - (๒) การตรวจเยี่ยม
 - (๓) การทบทวนเอกสารและการจัดทำกำหนดการตรวจประเมิน
 - (๔) การตรวจประเมิน
- ๖.๑๖ การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน เป็นไปตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ ๓.๒
- ๖.๑๗ การตรวจเยี่ยม (Pre - Visit)
- ศรม. จะดำเนินการตรวจเยี่ยม ณ สำนักงานส่วนกลางของกลุ่ม และ/หรือให้ผู้ยื่นคำขอจัดส่งข้อมูลให้ ศรม. โดยดำเนินการก่อนการตรวจประเมินแบบกลุ่มทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่ม ประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน การประเมินความเสี่ยงของแปลงเพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างของเกษตรกรที่จะสุ่มตรวจประเมิน จากนั้นบันทึกข้อมูลในแบบฟอร์มข้อมูลสำหรับการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรที่จะทำการตรวจประเมิน (Pre - Visit Checklist)
- ๖.๑๘ การตรวจประเมินให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในข้อ ๓.๔ และแนวทางในการตรวจประเมินดังต่อไปนี้
- ในการตรวจเยี่ยมให้ดำเนินการอย่างน้อย ๑ ครั้ง ก่อนการตรวจประเมิน โดยคณะผู้ตรวจประเมินตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในของกลุ่ม ทั้งนี้ หากพบว่าระบบควบคุมภายในมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สุ่มคัดเลือกตัวอย่างตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินที่กำหนดไว้ ในกรณีที่กลุ่มมีระบบควบคุมภายใน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๑๖/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

แต่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ให้แจ้งประธาน/ผู้แทนกลุ่มเกษตรกรให้แก่ไขระบบควบคุมภายในและดำเนินการสุ่มคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างเพิ่มเติม หากพบว่ากลุ่มไม่มีระบบควบคุมภายในหรือไม่มีการนำไปปฏิบัติ ให้แจ้งประธาน/ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร พิจารณาดำเนินการจัดทำและนำระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติ และให้แจ้งผู้ตรวจประเมินเมื่อมีความพร้อมที่จะรับการตรวจประเมินหรือหากไม่ประสงค์ที่จะขอการรับรองแบบกลุ่มให้ยกเลิกคำขอการรับรองแบบกลุ่มและยื่นคำขอใหม่เป็นแบบรายบุคคล

- กรณีที่ไม่พบข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินสามารถสรุปรายงานเสนอคณะทำงานเพื่อพิจารณาให้การรับรองได้
- กรณีพบข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินแจ้งให้กลุ่มรับทราบ และให้กลุ่มเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ หลังจากนั้นนัดหมายการตรวจประเมินต่อไป จากนั้นสรุปรายงานเสนอคณะทำงาน เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้

(๑) ในการแก้ไขข้อบกพร่อง กลุ่มต้องพิจารณาว่าได้แก้ไขข้อบกพร่องครอบคลุมถึงระบบควบคุมภายในของสำนักงานส่วนกลางของกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่มที่ได้รับผลกระทบด้วย

ทั้งนี้ การตรวจประเมินติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องของสมาชิกแต่ละรายต้องไม่เกิน ๓ ครั้ง หากการตรวจประเมินติดตามการแก้ไขเกินจากที่กำหนดไว้ กรม. จะดำเนินการยกเลิกคำขอ โดยกลุ่มสามารถยื่นคำขอใหม่เมื่อมีความพร้อม

(๒) ในการตรวจประเมินติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินจะตรวจติดตามในรายการที่เป็นข้อบกพร่องเท่านั้น แต่อาจสุ่มตรวจสอบสมาชิกรายอื่นในกลุ่มเพิ่มเติมได้ โดยการตรวจประเมินติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องให้ตรวจทุกรายการที่เป็นข้อบกพร่อง โดยคณะผู้ตรวจประเมินต้องแน่ใจว่าแนวทางการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่องเป็นการแก้ไขและป้องกันครอบคลุมสมาชิกภายในกลุ่มที่มีผลกระทบด้วย

(๓) ในระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรองกลุ่ม ไม่สามารถขอละเว้นหรือยกเลิกสมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องได้ ยกเว้นสมาชิกรายดังกล่าวสมัครใจลาออกจากการเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือได้รับบทลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม

(๔) กรณีที่สมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องสมัครใจลาออกจากการเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือได้รับบทลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม กรม. จะพิจารณาตรวจติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องในสมาชิกรายอื่นในกลุ่มทดแทนรายเดิมที่ลาออก

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-CICAL-๐๒
	ว่าด้วยการตรวจประเมิน	หน้า ๑๗/๑๗ แก้ไขครั้งที่ ๓ วันที่เริ่มใช้ ๑๗/๑๐/๖๖

(๕) ในกรณีที่การแก้ไขข้อบกพร่องมีประสิทธิภาพ แต่พบความไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐาน GAP ในรายการอื่น ให้คณะผู้ตรวจประเมินบันทึกผลในรายการตรวจประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการตรวจต่อไป

(๖) ภายหลังได้รับการรับรองแต่ยังไม่ถึงกำหนดการตรวจติดตามผล หากกลุ่มมีความประสงค์ขอเพิ่มเติมสมาชิกหรือแปลงอื่นที่นอกเหนือจากรายที่ได้รับการรับรองแล้ว ให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกหรือแปลงมายัง ศรม. ใหม่ เพื่อพิจารณาตรวจเยี่ยมและสุ่มตรวจเฉพาะเกษตรกรที่เพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๕.๙ และ ข้อ ๕.๑๐ จากนั้น ศรม. จะดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงในใบรับรอง ทั้งนี้ ใบรับรองจะมีอายุเท่าเดิม

(๗) ภายหลังได้รับการรับรอง หากกลุ่มมีความประสงค์ขอยกเลิกสมาชิกหรือแปลง ให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกหรือแปลงมายัง ศรม. เพื่อดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงในใบรับรอง โดยไม่จำเป็นต้องตรวจประเมินใหม่ ทั้งนี้ ใบรับรองจะมีอายุเท่าเดิม

๖.๑๙ การตรวจติดตามผล ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ และตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑) การตรวจติดตามผลให้ดำเนินการพิจารณาสุ่มตรวจสมาชิกในกลุ่มที่ไม่ได้รับการสุ่มตรวจในการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง รวมทั้งพิจารณาข้อมูลที่เกิดจากการตรวจการแก้ไขป้องกันและรายงานผลการตรวจประเมินครั้งก่อน

๒) กรณีพบข้อบกพร่องตามระบบการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ศรม. กำหนด ให้คณะผู้ตรวจประเมินแจ้งกลุ่มทราบ โดยประธาน/ผู้แทนกลุ่มต้องเสนอแนวทางการแก้ไข พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ คณะผู้ตรวจประเมินจะพิจารณาแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จให้เหมาะสมกับข้อบกพร่องที่พบ ทั้งนี้ ข้อบกพร่องจะต้องได้รับการแก้ไขภายใน ๒ เดือนนับจากวันที่แจ้ง จากนั้นคณะผู้ตรวจประเมินนัดหมายเพื่อตรวจติดตามการแก้ไข โดยหากพบว่าการแก้ไขไม่มีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้แจ้งกลุ่มทราบว่าจะต้องเสนอพักใบรับรองต่อไป

๖.๒๐ การตรวจประเมินต่ออายุการรับรอง

การตรวจประเมินต่ออายุการรับรองให้เป็นไปตามขั้นตอนการตรวจประเมินต่ออายุการรับรองที่กำหนดไว้โดยดำเนินการตามขั้นตอนข้อ ๕ ต่อไป ซึ่งรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ของการตรวจประเมินต่ออายุการรับรองเหมือนกับการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง